

Երբ կիւրակէ առաւօտը, այսինքն օգոստոսի 4 օրը լուսացաւ, յորում պիտի կատարուէր այն 80 կամ 83 տարիէ ի վեր խոր մոռացութեան մէջ բաղուած մնացած փափաքելի եկեղեցւոյ հիմնարկութեան հանդէսը, առաւօտեան 5 ժամէն եւ ըստ մեծի մասին շարք իրիկուրէն սկսեալ հազարաւոր մարդիկ կառքով եւ ոտքով խումբ խումբ մեղուաց բազմութեան պէս դէպի վանքը կղիմէին հանդիսատեսութեանը մասնակից լինելու։ Ազնուամիտ քաղաքացեաց սիրտն ու երեսը այս ցանկալի հանդէսն ու նոյն օրուան եղանակին գեղեցկութիւնը զուարթութեամբ ու պաշտօնութեամբ լցուց։ Վերջապէս Արժանապատիւ Յովակիմեան Մկրտիչ Վարդապետը, որ վանքին վանահայր զրուած է, առաւօտեան ժամերգութեան մէկ մասը կատարելէն յետոյ, երբ 10 ժամը լրացաւ, բազմաթիւ եկեղեցական պաշտօնէիք զնաց զգեստաւորուելու, եւ դպիրքն ու սպասաւորք ըստ առաջութեան կարգաւ շարուած՝ սկսան քաղցր եղանակաւ Խորհուրդ խորին երգելու, զկնի որոյ Արժանապատիւ ժամարարը ելաւ բափօրապէս, եւ սեղանին առջեւը հասնելէն յետոյ՝ սկսաւ սուրբ պատարագին մատուցումը։

Պատարագի Հայր մերէն յառաջ Արժանապատիւ ժամարարը համառօտ առենախօսութիւն մի ըրաւ, յորում գլխաւորապէս կյոզողներ եւ ազգասիրական հոգւով կվառէր տեղւոյն ժողովրդը սիրտը, որ աստուածամանջոյ զործառնութեան ձեռնտուութիւնէ ետ չկենան։ Եւ այսպիսի յորդորական խօսքերով յառաջ տանելով առենարանութիւնը, վերջացուց իւր խօսքի բելը, մաղբելով սուրբ եւ կենսատու Խաչին անբարբառ բարեխօսութիւնը, որով եւ դպիրքն սկսան երգել Հայր մերը։

Պատարագն աւարտելէն յետոյ երբ Արժանապատիւ ժամարարը քահանայիք եւ դպրօք եւ ամենայն ուխտիւ եկեղեցւոյ ելաւ հանդիսիւ եւ խնկարկութեամբ, դպիրները Յաւարա վերջին ժամանակի խորհրդաւոր շարականը երգեցին։ Այս բափօրին ժամանակ՝ ամենէն առաջ կերբային ջանքնկալք, յետոյ դպիրք, ուրարակիրք եւ աւագ սարկաւագ մի բուրվառաւոր, յետոյ քահանայք՝ ամեն մէկը խաչ եւ աւետարան բռնած ըստ աւագութեան շարուած։

Իսկ ամենէն յետոյ զգեստաւորուած՝ ձեռքի ականակուռ խաչիւն աչ ու ձախ օրհնելով կերբար Արժանապատիւ ժամարարը։ Տեղ հասնելուն պէս՝ նորակառոյց եկեղեցւոյ հիման համար փորուած փոսն իջան, ուր պատշաճական օրհնութիւնները կարգաւոր՝ տասնեակեց քար օրհնեցին ըստ սովորութեան Հայաստանեայց սուրբ եկեղեցւոյ՝ նախ ջրով եւ ապա զինեաւ լուանալով, եւ տուին 16 ժառանգաւորաց ձեռքը, որոնք եկան եկեղեցւոյ հիման փորուածքին մէջ իրենց համար սահմանեալ տեղերը կանգնեցան։ Յետոյ Արժ. ժամարարը մի առ մի օձեց սրբալոյս մեռուաւ այն քարերը մէկմէկ առաքելոց եւ աւետարանչաց անուամբ, եւ իւրաքանչիւր մաքուր պատառի մէջ փարութելով՝ համբուրեց ու բաղեց սահմանեալ տեղերն. որմնադիր զործաւորք ալ իսկոյն անոնց վրայ քիչ մի բանեցան ու ամրացուցին։ Եւ այսպէս քաղցրաձայն երգերով եւ օրհնութեամբ մնացեալ ընթերցմունքները աւարտելէն յետոյ՝ Արժանապատիւ ժամարարը իւր եկեղեցականաց հետ զնաց վանքին գեղեցկանեմ պարտեզն հանդերձ հրաւիրեալ մեծամեծօք քաղաքիւ, ուր մեծ վրանի մի տակ զլիսաւոր հոգարարձուք հացկերութի սեղան պատրաստած էին։ Պարտիզին մէկ կողմն ալ դալար խոտի վրայ հասարակաց սեղան պատրաստուած էր, ուր քաղաքիւ բազմութիւնը կերակրուեցաւ։ Հացկերոյցը երգերով ու զուարճութեամբ վերջացաւ եւ ընդ նմին այն օրուան քրիստոնէավայել բարեործութեան անմոռանալի հանդէսը։

Մեծարոյ Նախիջեանեցիք մեծ յոյս եւ բաղձանք ունէին այս աստուածամանջոյ հանդիսին կատարողն մեր արդի քաջամանօք քերթող Գերապատիւ Գալֆայեան Խորեն Վարդապետը տեսնելու, որ հանդիսէն երկու շաբաթ յառաջ Թեոդոսիայէն զործով Թայդան եկած էր, եւ Նախիջեանի իշխանաւորքը քանի քանի անգամ հեռագրով շնորհաւորելով նորա գալուստը՝ այցելութեան խնդրած էին ի Նախիջեան. բայց զժբաղդարար նորա զործոց հանգամանքը չենքելով՝ ուրիշ ժամանակ խոստացաւ երբաւոր։ Երով այս կողմանէ զրկուեցաւ այն առուր հանդէսը։

ՍՏ. ՊԱՊԻԵԱՆ.

Բ Ա Ր Ո Յ Ա Կ Ա Ն Ք .

Ինչո՞ւ համար շափն էսէւէն կերբան մարդիկ։ Արդեօք աւելի խելք ունենալնոն համար։ — Ոչ, այլ աւելի ուժով լինելնուն համար։

Ինչո՞ւ համար հին օրհնգներուն եւ հնացած կարծիքներուն էսէւէ կերբան մարդիկ։ Անոնց աւելի խելաւոր լինելնուն համար։ — Ոչ, այլ վասն զի մեկնասիկ լինելով՝ կարծեաց տարբերութեան տեղիք չեն տար. որով եւ կռուոյ պատճառը կվերնայ։

ՓԱՍՏԱԼ.